

SKÚSENOSTI A VÍZIA,
KTORÉ SPOJA SLOVENSKO

ŽIVOTOPIS

Meno: Ján Kubiš
Tituly: Dr. h. c., Ing.
Narodený: 12. november 1952, Bratislava
Občianstvo: slovenské
Stav: ženatý, 1 dcéra, 1 vnuk
Vzdelanie: Moskovský štátny inštitút medzinárodných vzťahov (1971 – 1976),
odbor medzinárodné hospodárske vzťahy a zahraničný obchod
Jazyky: slovenský, český, anglický, ruský a základy francúzštiny

Narodil som sa v Bratislave matke Žofii, pôvodom z Bardejova a otcovi Jánovi, pôvodom z Lučatina pri Banskej Bystrici. V Bratislave som žil spolu s nimi a mladšou sestrou Evkou až do začiatku vysokoškolských štúdií.

Od roku 1976 som ženatý s manželkou Jaroslavou, pôvodom z Českej republiky. Máme jednu dcéru a jedného vnuka.

ŠTÚDIUM

Na ZDŠ Košická som absolvoval 6. – 9. ročník vo výberovej triede so zameraním na matematiku a ďalšie prírodné vedy. Zapájal som sa do matematickej, fyzikálnej a chemickej olympiády. Ďalej som pokračoval na SVŠ Jura Hronca, už s humanitným zameraním vrátane štúdia latinčiny.

Počas stredoškolského štúdia som pôsobil v divadelnom a televíznom komparze. Jedno leto som praxoval v televízii ako asistent produkcie a s dvoma priateľmi sme sa pokúšali hrať divadlo malých foriem.

Po ukončení strednej školy som využil možnosť prihlásiť sa na štúdium v zahraničí. Vybral som si odbor ekonomika/zahranický obchod. Pôvodne som mal študovať v Kyjeve, ale ešte pred odchodom do vtedajšieho ZSSR som bol preradený na štúdium tohto odboru na Moskovskom štátnom inštitúte medzinárodných vzťahov (MGIMO), ktoré som v roku 1976 úspešne absolvoval. V procese nostrifikácie mi bol na Slovensku priznaný titul Ing.

Počas štúdií v Moskve som vstúpil do KSČ, členstvo bolo ukončené po revolučných zmenách v r. 1989. Podieľal som sa na založení Strany občianskeho porozumenia v r. 1998, na jej činnosti som sa však nezúčastňoval vzhľadom na pôsobenie v zahraničí.

ZAČIATOK KARIÉRY

V lete roku 1976 som nastúpil na Ministerstvo zahraničných vecí (MZV) vtedajšej ČSSR v Prahe. V tom istom roku som nastúpil na základnú vojenskú službu, ktorú som ukončil o rok neskôr v hodnosti podporučíka a nastúpil som späť na MZV.

Na MZV som pracoval na odbore medzinárodných ekonomických organizácií, neskôr v kabinete pána ministra B. Chňouпка. V roku 1980 som bol vyslaný na Veľvyslanectvo ČSSR v Etiópii v diplomatickej hodnosti ataše (neskôr 3. tajomník), so sústredením na činnosť Hospodárskej komisie OSN pre Afriku a Organizácie Africkej jednoty, neskôr Africkej únie. Ako služobne najmladší diplomat som v období dovolení zastupoval povinnosti konzula či hospodára a plnil ďalšie úlohy na základe pokynov nadriadených.

Po návrate na MZV v r. 1985 som nastúpil na odbor pre základné politické otázky, kde som neskôr viedol oddelenie medzinárodnej bezpečnosti a kontroly zbrojenia. V jeho pôsobnosti som sa okrem iného zúčastňoval rokovaní orgánov helsinského procesu – Konferencie o bezpečnosti a spolupráci v Európe (KBSE), ako aj rokovaní organizácie Varšavskej zmluvy.

Začiatkom roku 1989 som bol vyslaný v hodnosti 1. tajomníka na Veľvyslanectvo ČSSR v Moskve. Po revolučných zmenách v r. 1989 som bol povýšený do hodnosti radcu, vedúceho politického odboru veľvyslanectva a pôsobil som ako zástupca veľvyslanca pána R. Slánskeho. Okrem iného som sa podieľal na rokovaní o stiahnutí sovietskych vojsk z ČSFR či budovaní kontaktov s predstaviteľmi jednotlivých republík vtedajšieho ZSSR na ceste k ich samostatnosti.

V roku 1991 som sa vrátil na ministerstvo zahraničných vecí. Po bezpečnostnej previerke a získaní čistého lustračného osvedčenia som pôsobil ako generálny riaditeľ euroatlantickej sekcie MZV riadený priamo ministrom pánom J. Dienstbierom. V gescii som mal bilaterálne vzťahy a činnosť veľvyslanectiev v celej Európe, USA a Kanade, ako aj otázky medzinárodnej bezpečnosti a medzinárodné organizácie pôsobiace v tejto oblasti. Počas česko-slovenského predsedníctva KBSE v r. 1992, ktoré vyvrcholilo zasadáním ministerskej rady KBSE v Prahe, som pôsobil ako predseda Výboru starších splnomocnencov KBSE. Dosiahol som hodnosť veľvyslanca s osobitným poslaním.

V r. 1992 som z funkcie GR MZV tiež spolupracoval pri riešení otázok spojených s rozdeľovaním ČSFR a so vznikom dvoch samostatných nástupníckych štátov. S tým boli spojené aj otázky nástupníctva a diplomatického uznania, členstva v medzinárodných organizáciách či rozdelenia majetku v zahraničí a vytvárania siete veľvyslanectiev.

V decembri 1992 som nastúpil do Ženevy ako veľvyslanec a stály predstaviteľ ČSFR a od 1. 1. 1993 ako prvý veľvyslanec a stály predstaviteľ Slovenskej republiky pri OSN, GATT a ďalších medzinárodných organizáciách v Ženeve. Popritom som v r. 1994 pôsobil ako hlavný vyjednávač SR pre Pakt stability v Európe.

PRÁCA V KBSE/OBSE

V júli 1994 som bol na základe konkurzu prijatý za riaditeľa strediska KBSE pre predchádzanie konfliktom vo Viedni. Pod moju správu patrili desiatky misií a úradov KBSE v rôznych krajinách Balkánu a bývalého ZSSR. Riadil som stovky zahraničných aj miestnych pracovníkov, ako aj spoluprácu so štátmi KBSE pri plnení dohôd v oblasti vojenských opatrení na posilnenie dôvery a bezpečnosti, mechanizmov včasného varovania a prevencie konfliktov. V tom období sa KBSE transformovala na Organizáciu pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe (OBSE).

DIPLOMATICKÉ MISIE

V júni 1998 som bol vtedajším generálnym tajomníkom OSN pánom Kofi Annanom po odsúhlasení Bezpečnostnou radou OSN menovaný osobitným predstaviteľom GT OSN pre Tadžikistan a vedúcim Misie vojenských pozorovateľov v Tadžikistane UNMOT v hodnosti pomocníka GT OSN. Vedenie tejto mierovej misie OSN s viac než stovkou pracovníkov a vojenských pozorovateľov som prevzal ako jeden z najmladších funkcionárov OSN. Mojou hlavnou úlohou bolo začať plnenie Mierovej dohody, ktorou sa mala ukončiť občianska vojna. To sa napokon podarilo dosiahnuť.

OBSE, OSOBNÝ PREDSTAVITEĽ EÚ PRE STREDNÚ ÁZIU

V r. 1999 som bol jednohlasným rozhodnutím členských štátov OBSE zvolený za generálneho tajomníka OBSE, do funkcie som nastúpil v júni 1998. Bezprostredne som zodpovedal za všetky štruktúry, funkcie a operácie OBSE vrátane cca 20 misií s okolo 1 100 medzinárodných a 2 700 miestnych pracovníkov a sekretariátu s 320 pracovníkmi a za ročný rozpočet okolo 200 mil. €. V tejto funkcii som bol jednohlasne zvolený aj na druhé funkčné obdobie do leta 2005.

Po jeho uplynutí som v júni 2005 nastúpil do Bruselu ako prvý osobitný predstaviteľ Európskej únie pre Strednú Áziu – Kazachstan, Kirgizsko, Tadžikistan, Turkmenistan a Uzbekistan.

MINISTER ZAHRANIČNÝCH VECÍ SR

V júli 2007 som ako neustranícky odborník bol na popud pána prezidenta I. Gašparoviča nominovaný stranou SMER do vlády SR na pozíciu ministra zahraničných vecí, ktorú som vykonával do januára 2009. Počas výkonu tejto zodpovednej funkcie som v r. 2007 – 2008 pôsobil ako predseda Rady ministrov Rady Európy. V r. 2006 – 2007 SR tiež pôsobila ako nestály člen Bezpečnostnej rady OSN a predsedala aj Visegrád-4.

NÁMESTNÍK GENERÁLNEHO TAJOMNÍKA OSN

V januári 2009 som bol na základe konkurzu vybraný na pozíciu výkonného tajomníka Hospodárskej komisie OSN pre Európu v Ženeve (EHK), v hodnosti námestníka generálneho tajomníka OSN. Činnosť komisie je orientovaná na oblasť štatistiky, energetiky, dopravy, životného prostredia, bývania, pôdohospodárstva, lesného hospodárstva, obchodu a ekonomickej spolupráce a integrácie. Komisia v spolupráci s jej členmi a partnermi prijíma celosvetovo platné normy a štandardy a spravuje medzinárodné konvencie.

V januári 2012 som sa ako osobitný predstaviteľ generálneho tajomníka OSN pána Ban Ki-moona v hodnosti námestníka GT OSN po schválení Bezpečnostnej rady OSN ujal vedenia misie OSN v Afganistane

UNAMA s jej cca 2 500 pracovníkmi a úradmi pôsobila vo viacerých oblastiach krajiny. Misia pomáhala pri budovaní štátu, ktorý čelil rastúcim útokom Talibanu v rôznych oblastiach vrátane práv žien. Počas môjho pôsobenia sa podarilo zorganizovať voľby. Tie umožnili pokojné odovzdanie moci prezidentom H. Karzajom jeho nástupcovi. Vyrokované politické dohody zabránili prepuknutiu bojov medzi jednotlivými silami, ktoré podporovali predošlú vládnu moc.

Na jar 2015 som nastúpil ako osobitný predstaviteľ GT OSN do vedenia ďalšej veľkej politickej misie OSN v Iraku UNAMI. Okrem pomoci pri riešení humanitárnych a rozvojových otázok kritickou prioritou bola pomoc vláde v spolupráci s medzinárodnou koalíciou v boji s Islamským štátom ISIL a tiež konsolidácia vnútorných pomerov v krajine aj prostredníctvom inkluzívnych volieb.

Na jar 2019 som na návrh GT OSN pána A. Guterresa nastúpil do vedenia politickej misie OSN (UNSCOL) v Libanone, krajine v nestabilnom regióne plnom utečencov, so zrúteným hospodárstvom a obyvateľstvom, ktoré organizovalo masové protesty proti politickým špičkám. Tieto faktory mali za následok striedanie vlád a zhoršenie situácie. Navyše, 4. augusta 2020 zasiahol prístav hlavného mesta Bejrút obrovský výbuch.

UKONČENIE KARIÉRY V OSN

Začiatkom r. 2021 som na základe návrhu GT OSN a po schválení BR OSN nastúpil do vedenia ďalšej politickej misie OSN v Líbyi UNSMIL. Po viac než desiatich rokoch nepretržitej práce v zahraničí som v decembri 2021 z profesionálnych a osobných dôvodov ukončil prácu v OSN a vrátil sa domov.

TITULY A VYZNAMENANIA

Som nositeľom čestného titulu doctor honoris causa z viacerých akademických inštitúcií. Posledný z nich mi bol udelený Ekonomickou univerzitou v Bratislave v r. 2013. V roku 2023 som nastúpil ako odborný asistent na Právnickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Som tiež nositeľom viacerých vysokých štátnych vyznamenaní udelených Rakúskom, Francúzskom, Tadžikistanom, Kazachstanom, Turkmenistanom, Afganistanom a Libanonom, ako aj viacerých domácich a zahraničných spoločenských ocenení.

Bratislava 25. 9. 2023

Dr. h. c. Ing. Ján Kubiš